

Zhodnocení vývoje celkové nehodovosti za období 2001 - 2010 v kontextu EU

Publikováno: 17. 1. 2013

Anotace

Evropská unie si v roce 2001 stanovila ambiciózní cíl snížit do roku 2010 počet obětí dopravních nehod na polovinu. Zpráva organizace ETSC „2010 Road Safety Target Outcome: 100,000 fewer deaths since 2001 - 5th Road Safety PIN Report“, ze které vychází následující text, porovnává vývoj v oblasti bezpečnosti silniční dopravy v jednotlivých zemích EU ve výše uvedeném období. Porovnání je zaměřeno na celkový počet usmrcených. Text je doplněn komentářem autora k situaci v ČR a o doporučení ETSC pro zlepšení stávajícího stavu.

Celkový vývoj nehodovosti

V letech 2001 - 2010 bylo ve státech EU-27 zaznamenáno průměrné snížení počtu obětí dopravních nehod o 43 %, to znamená, že celkový cíl EU nebyl splněn o 7 %. Osm států cíl splnilo (Lotyšsko, Litva, Estonsko, Španělsko, Lucembursko, Švédsko, Francie a Slovinsko). Mezi tyto státy je možno přiřadit i Portugalsko, kde byl počet obětí snížen o 49,4 %. V šesti zemích bylo snížení počtu obětí větší než činil průměr EU (Irsko, Německo, Velká Británie, Itálie, Slovensko, Belgie). Česká republika obsadila 20. místo s procentuálním snížením 40 %. Jak vidíme z obrázku 1, nejúspěšnějšími se staly pobaltské země - Lotyšsko a Estonsko snížily počet usmrcených o 61 %, Litva o 58 %. Jako indikátor je v tomto grafu použita procentuální změna počtu usmrcených při dopravních nehodách v letech 2001 - 2010. Za osobu usmrcenou při dopravní nehodě je považována osoba, které zemře okamžitě při nehodě nebo do 30 dnů od nehody na následky zranění způsobené při nehodě. Zdroj dat tvoří národní databáze nehodovosti, pro ověření výsledků byly použity mezinárodní databáze CARE a IRTAD.

Obrázek 2 - Počet usmrcených při dopravních nehodách na 1milión obyvatel v zemích EU v letech 2010 a 2001.

Ke 31 000 obětem dopravních nehod v EU v roce 2010 je dále nezbytné doplnit údaj o počtu těžce zraněných, neboť v téže roce bylo na silnicích EU dle záznamů policie těžce zraněno více než 340 000 osob. Počty usmrcených tedy představují pouze vrcholek ledovce následků dopravních nehod. Všechny státy by se proto měly snažit snížit počty zraněných stejně intenzivně jako v případě usmrcených. V České republice došlo u těžce zraněných ke snížení o 1653 osob (z 5378 v roce 2001 na 3725 v roce 2009), což znamená meziroční procentuální snížení o 4,8 %. To je lepší než průměr EU27, který činí 2,7 %.

Komentář k ČR

I přes existenci Národní strategie bezpečnosti silničního provozu BESIP se v České republice nepodařilo systematicky pracovat na snižování nebezpečnosti silničního provozu, a to zejména na národní, popřípadě krajské úrovni. Neexistuje něco jako sdílená odpovědnost všech zainteresovaných institucí, bezpečnost je chápána jako okrajové téma, neustálé změny na MD neumožňují systematickou práci. Společenská atmosféra a chování elit nepodporuje dodržování předpisů a pravidel slušného chování v provozu. Negativní vliv na vývoj nehodovosti má také kvalita infrastruktury, jejího bezprostředního okolí a dopravního značení. Pozitivní vliv na snížení počtu usmrčených měla zejména tato opatření:

- zavedení bodového systému
- propagace moderních dopravně-inženýrsko-urbanistických přístupů: např. okružní křižovatky a zklidněné zóny v rezidenčních oblastech,
- vyšší úroveň vymáhání práva

Doporučená opatření:

ETSC doporučuje členským zemím následující kroky:

- Kromě cíle celkového snížení počtu obětí dopravních nehod o 50 % v letech 2010 - 2020 je nutné si stanovit takový cíl i pro chodce a cyklisty
- Utváření pozemní komunikace musí odpovídat její funkci (např. dle nizozemského principu udržitelné bezpečnosti)
- Oddělení rychlé dopravy od pomalé a těžké od lehké, separace konfliktních manévrů
- Vytváření samovysvětlující sítě pozemních komunikací